

TRIBUNA

Renovació urbana: la ciutat del demà

VÍCTOR PÉREZ-PALLARÈS I LUQUE
PRESIDENT DE LA DEMARCACIÓ DE LLEIDA
DEL COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA

ELS HABITATGES, els edificis, els barris i la ciutat són els espais on transcorre la major part de la vida de les persones. Aquests espais, independentment de la seva naturalesa, tenen un efecte directe en molts àmbits del desenvolupament humà, social i mediambiental.

El dret a la ciutat i a l'habitatge, la millora de la qualitat de vida de les persones, el benestar, la salut i l'emergència climàtica són alguns dels reptes que, com a societat, hem d'afrontar a través dels nostres edificis i ciutats.

Però, a més, la nova situació sociosanitària ha provocat una transformació de la nostra relació amb els altres, amb el món i amb el futur. Condicionats pels dubtes i la incertesa, ens situem davant una nova realitat fins ara desconeguda per les nostres generacions.

El virus ha afectat l'equilibri social i demana noves polítiques públiques per fer front, no només a la qüestió sanitària, sinó també als models de vida en comunitat que necessitem implementar, sense oblidar la viabilitat dels models econòmics per dur a terme adequacions possibles a la nova situació socioeconòmica.

La concentració poblacional a les àrees urbanes, i la man-

cança dels atributs generadors d'equitat i oportunitats que les haurien de caracteritzar, posa de manifest la necessitat d'impulsar un canvi de model basat en la integració de múltiples mirades i la qualitat arquitectònica, sobre les quals dissenyar i construir la ciutat del demà.

D'acord amb aquest propòsit, la renovació urbana és una estratègia que ens permetrà transformar i actualitzar la nostra ciutat, fent front als desafiaments actuals i situant les persones en el centre de les intervencions públiques i privades a la ciutat construïda.

Amb motiu de la convocatòria per part de l'ajuntament de Lleida a la Mesa Transversal per a la Recuperació de la Ciutat de Lleida, el passat 23 de setembre, el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya va traslladar un decàleg d'accions per possibilitar aquesta estratègia de renovació urbana, plantejada com una oportunitat. Els

aspectes fonamentals d'aquestes accions proposades són les següents:

Impulsar l'elaboració d'instruments que serveixin per activar polítiques de renovació urbana, incloent-hi les relatives a la conservació i la millora del parc edificat i les relacionades amb la millora dels entorns urbans, planificant les actuacions públiques dirigides cap a un entorn més sostenible vinculat a la seva qualitat, així com la salut i benestar de les persones, projectant una ciutat més amable des de la sensibilitat en el disseny de l'espai públic.

Establir les bases per al tractament integral de la renovació urbana des dels diferents vessants que hi poden incidir, com ara la rehabilitació i el manteniment dels edificis i dels habitatges, l'eficiència energètica, la sostenibilitat, la mobilitat, les noves tecnologies, l'accessibilitat, i la qualitat del medi ambient i dels entorns urbans, per tal de garantir que les persones puguin beneficiar-se dels efectes positius en el medi ambient i en la seva salut.

Potenciar el model de ciutat compacta i "poc espatllada" –adoptant les paraules de Rafael Moneo en la seva visita–, i assolir una ciutat inclusiva, segura i accessible, tenint en compte també a partir d'ara les variables sociosanitàries essencials per dissenyar-la com, per exemple, la millora de la xarxa d'espais verds i

dels grans itineraris i recorreguts urbans i territorials per tal que estiguin cuidats, equipats i informats, com a llocs de passeig, d'oci, de relació social i de salut.

La renovació urbana ha d'incidir en la correcció de les desigualtats, la consolidació de l'economia circular i de les noves tecnologies, i ha d'impulsar la rehabilitació dels teixits urbans i la millora dels barris vulnerables.

Procurar l'ús mixt del sòl i la barreja d'usos, amb models d'habitatge adaptats a les noves exigències en relació a la configuració, el disseny i l'ha-

El Col·legi va traslladar a la Mesa Transversal per a la Recuperació un catàleg d'accions per a la renovació urbana

bitabilitat dels espais interiors, les necessitats canviants dels ocupants i prioritzar el confort dels usuaris, principalment els aspectes amb conseqüències directes sobre la salut i la qualitat de vida.

Promoure aliances entre els àmbits públics, privats i la societat civil per a la transformació i reconversió en l'àmbit del patrimoni arquitectònic i cultural, des del coneixement de la seva complexitat i la integració en l'entorn. El paisatge urbà és un bé d'interès general i la seva arquitectura és un reflex de la societat i de la seva història. Cal incentivar la diversitat arquitectònica dels paisatges naturals i urbans, la seva qualitat i identitat singular, així com la seva reconversió als paràmetres actuals i a les necessitats dels ciutadans.

Sabem que la renovació urbana pot incidir en àmbits extensos, però també que, en determinats indrets i situacions, petites intervencions de microcirurgia poden ser molt efectives. Aprenem cada dia que amb la provisionalitat i les actuacions de maquillatge no solucionem la profunditat i complexitat dels canvis necessaris. La renovació urbana que mereix la ciutat és una estratègia de caràcter estructural, plantejada com una oportunitat per a la seva recuperació, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de les persones i el seu benestar davant dels reptes actuals i futurs.

COL·LABORACIÓ

Sense la igualtat de la dona al món rural no tenim país

HELENA MARTÍNEZ I SIURANA
DIPUTADA DE POLÍTiques D'IGUALTAT
I REGIDORA D'ERC A TORREFARRERA

DEMÀ 15 d'octubre és el Dia Internacional de la Dona Rural. Una jornada per reivindicar la feina d'aquelles dones que treballen al camp i el seu entorn, i contribueixen dia a dia a la millora econòmica, social i cultural de les àrees rurals de tot el planeta. És aquest, el rural, un món tradicionalment caracteritzat per la presència dels homes, raó per la qual les dones han patit una doble invisibilització: ser dones i viure en aquest entorn generalment molt tradicional i on encara és més difícil trencar estereotips. És important tenir en compte aquesta realitat, que ens obliga a parar atenció en les necessitats diverses del territori i identificar-ne la com-

plexitat per tal de donar-hi les respostes adients.

Un dels objectius que tenim com a país és assolir un veritable equilibri territorial. Això només és possible garantint que visquem on visquem puguem gaudir dels mateixos drets i oportunitats. Les zones rurals del nostre país representen més del 85% del territori i acullen un 25% de la població. Un país que doni l'esquena a aquest 85% del territori no té futur. Per això, més que mai, cal reivindicar el paper de les dones en aquest territori. Perquè un país on no es tinguin en compte les dones tampoc en té, de futur.

En uns moments com els actuals, té més sentit que mai

afirmar que sense la plena participació de les dones en tots els àmbits no hi haurà revitalització de l'economia ni dinamització del nostre territori. Això passa inevitablement per la integració de la transversalitat de gènere en tots els àmbits, també en aquells que posen atenció als projectes i programes de desenvolupament rural. La Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, es refereix explícitament a la necessitat d'apoderar les dones del món rural i posar en valor el seu paper en el desenvolupament d'aquest. El Programa de dones del món rural i marítim 2016-2020, impulsat pel DARF, posa de manifest algunes de les qüestions fonamentals que afecten les dones, i que en condicionen una participació més activa en el desenvolupament rural. Posa especial atenció a aquelles dades estadístiques i de

context que deixen palès que la igualtat de dones i homes en el món rural encara no és una realitat.

Aquest anàlisi de dades posa especial atenció en la necessitat de seguir treballant per impulsar l'emprenedoria femenina, pel suport a les dones en les seves iniciatives productives, comercials i de gestió. Aquest camí no només esdevé una eina bàsica per assegurar l'avenç cap a equilibri territorial real, sinó que esdevé una estratègia totalment necessària per la sostenibilitat del país. Sense dones no hi ha relleu generacional, ni desenvolupament rural. Ho deia la nostra enyorada consellera Meritxell Serret, ho referma la nostra consellera Teresa Jordà.

La pandèmia ha posat de manifest realitats que ja coneixíem: sobre les dones recau gairebé tot el pes de les cures –tant les formals, les professionalitzades, com les informals– i s'ha agreujat la falta de serveis bàsics i assistencials públics de primera necessitat al món rural. Aquesta combinació de factors dona com a resultat una nova dificultat afegida que impedeix l'arre-

lament de les persones al món rural. Les crisis posen en evidència les mancances en aquest sentit, però s'han d'entomar com a oportunitats d'accelerar canvis reals que són urgents. De la mateixa manera, amb la Covid-19 també hi ha hagut un augment de la demanda i aposta clara de productes locals de qualitat, la venda de proximitat i el Km 0, que sens dubte contribueixen a aquesta revalorització del món rural i el sector primari. S'ha de tenir en compte el paper que ocupen les dones en aquest àmbit i garantir-ne la continuïtat. De la mateixa manera, hem de tenir en compte tot allò que garanteix i impulsa el desenvolupament rural, que va més enllà de la producció d'aliments: la conservació dels espais, la biodiversitat, els paisatges, la sostenibilitat en la gestió dels recursos naturals... En aquest sentit, és imprescindible comptar amb la emprenedoria i lideratge femení. La igualtat d'oportunitats entre dones i homes és essencial per garantir el futur del món rural. Sense dones no hi ha desenvolupament rural, i sense desenvolupament rural no tenim país!